

مخاطبان: دانشجویان ترم اول دکتری تخصصی (Ph.D) ناپیوسته مهندسی بهداشت محیط
تعداد واحد: ۲ واحد نظری ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: ۱۴-۱۲ یکشنبه ها
زمان ارائه درس: ساعت ۱۰-۱۲ روزهای یکشنبه هر هفته نیمسال اول سال تحصیلی ۹۶-۹۵
مدرس: دکتر علی الماسی - دکتری تخصصی (Ph.D) مهندسی بهداشت محیط

طرح درس میکروبیولوژی پیشرفته برای دانشجویان PhD بهداشت محیط دانشکده بهداشت ترم
اول سال تحصیلی ۹۶-۹۵، تهیه و تدوین: دکتر علی الماسی

۱- جلسه اول: ۹۵/۷/۴

انواع میکروارگانیسم ها (طبقه بندی از نظر متابولیسم، از نظر ساختمان، منشاء کربن و انرژی)

هدف کلی: ارائه کلیات میکروبیولوژی

اهداف شناختی: دانشجو* کلیات میکروبیولوژی را بداند،

*انواع میکرو ارگانیسم ها را بشناسد،

*مبانی طبقه بندی میکرو ارگانیسم ها را بداند

اهداف رفتاری: دانشجو* کلیات میکروبیولوژی را بیان نماید.

*انواع میکرو ارگانیسم ها را لیست نماید،

*مبانی طبقه بندی میکرو ارگانیسم ها را توضیح دهد.

شیوه تدریس: تدریس برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ و مقایسه منابع موجود در خصوص عنوان، آموزش برخط.

راهنمایی دانشجو بر تهیه طرح ارائه مطالب مرتبط با موضوع در جلسات فوقالعاده.

۲- جلسه دوم*، ۹۵/۷/۱۱

شرایط تغذیه و رشد بعنوان عوامل جمعیت های طبیعی و توصیف کمی رشد

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو نسبت به فهم و درک شرایط رشد جمعیت های میکروبی و تصیف کمی رشد

اهداف شناختی، دانشجو*: شرایط تغذیه میکروارگانیسم ها را بداند،

*مبانی رشد جمعیت های طبیعی میکرو ارگانیسم ها را بداند،

*عوامل مؤثر بر رشد را بشناسد،

*رشد کمی را بشناسد.

اهداف رفتاری، دانشجو: *شرایط تغذیه میکروارگانیسم ها را بیان نماید،

*مبانی رشد جمعیت های طبیعی میکرو ارگانیسم ها را لیست و توضیح دهد،

*عوامل موثر بر رشد را لیست نماید،

*رشد کمی را توصیف و اثبات نماید.

روش تدریس: تدریس برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ و مقایسه منابع موجود در خصوص عنوان

راهنمایی دانشجو بر تهیه طرح ارائه مطالب مرتبط با موضوع در جلسات فوق العاده.

3-Third meeting or class, 9th OCT. 2016 OR ۹۵/۸/۱۸

Cellular chemical component and organic matter being

General purpose: Student reinforcement in conceptual cognition of cellular chemical component and organic matter being

Cognitive aims, Student : *Should Know cellular chemical component of microorganism,

*Should be aware about matter being of microorganism body structure

*Should know the proportional of materials in different parts of microbial cell

Behavioral aims, Student : *Should describe cellular chemical component of microorganism,

*Should note material being of microorganism body structure

*Should depict the proportional of materials in different parts of microbial cell

Presentation method: programmed teaching, question and answer, referring students to presented sources, advising student in being active for presentation in related with the subject in extra meeting

۴- جلسه چهارم: ۹۵/۷/۲۵

تولید و مصرف انرژی در سیستم های بیولوژیکی

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص درک و فهم تولید و مصرف انرژی در سیستم های بیولوژیکی

اهداف شناختی، دانشجو: *مفهوم تولید و مصرف انرژی توسط سلول میکروارگانیسم ها را بداند،

*مبانی تولید و مصرف انرژی در سیستم های بیولوژیکی را بداند،

*واکنش های بیوشیمیایی انرژی زا و انرژی خواه را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: *مفهوم تولید و مصرف انرژی توسط سلول میکروارگانیسم ها را توضیح دهد،

*مبانی تولید و مصرف انرژی در سیستم های بیولوژیکی را بیان کند،

* واکنش های بیوشیمیائی انرژی زا و انرژی خواه را لیست نموده و برای هر کدام توضیح دهد
شیوه تدریس: تدریس برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ و مقایسه منابع موجود در خصوص عنوان
راهنمایی دانشجوی بر تهیه طرح ارائه مطالب مرتبط با موضوع در جلسات فوقالعاده

۵- جلسه پنجم، ۹۵/۸/۲

مسیرهای اصلی متابولیسم میکروبی (متابولیسم هوازی - بی هوازی)

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص مسیرهای اصلی متابولیسم میکروبی (متابولیسم هوازی- بی هوازی)

اهداف شناختی، دانشجو: *مسیر های اصلی متابولیسم میکروبی هوازی را بداند،

* مسیر های اصلی متابولیسم میکروبی بیهوازی را بداند،

*تفاوت مسیر های اصلی متابولیسم میکروبی هوازی و بیهوازی را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: *مسیر های اصلی متابولیسم میکروبی هوازی را بتوضیح دهد،

* مسیر های اصلی متابولیسم میکروبی بیهوازی را بیان کند،

*تفاوت مسیر های اصلی متابولیسم میکروبی هوازی و بیهوازی را لیست نموده و توضیح دهد،

شیوه ارائه مطالب: تدریس برنامه ریزی شده، سخنرانی، آموزش مجازی پرسش و پاسخ و مقایسه منابع موجود در
خصوص عنوان، راهنمایی دانشجوی بر تهیه طرح ارائه مطالب مرتبط با موضوع در جلسات فوق العاده

۶- جلسه ششم، ۹۵/۸/۹

عکس العمل های میکربی در برابر تغییرات محیطی

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص عکس العمل های میکربی در برابر تغییرات محیطی

اهداف شناختی، دانشجو: *عکس العمل میکربی در مقابل غلظت را بداند،

* عکس العمل میکربی در مقابل رطوبت و خشکی را بداند،

* عکس العمل میکربی در مقابل pH بداند،

* عکس العمل میکربی در مقابل مواد سمی را یاد بگیرد.

اهداف رفتاری، دانشجو: *عکس العمل میکربی در مقابل غلظت را توضیح دهد،

* عکس العمل میکربی در مقابل رطوبت و خشکی را بیان کند،

* عکس العمل میکربی در مقابل pH توضیح دهد،

* عکس العمل میکربی در مقابل مواد سمی را مشخص کند،

شیوه تدریس: آموزش برخط از طریق معرفی منابع و بحث و تبادل اطلاعات. و جمع بندی در یک نشست فوق
العاده یک روز قبل از کلاس بعدی.

۷- جلسه هفتم*، ۹۵/۸/۱۶

7th meeting or class, 6th Nov. 2016

Cellular stabilization in microbial systems and microbial degradation of mono carbon components

General purpose: Student reinforcement in conceptual cognition of Cellular stabilization in microbial systems and microbial degradation of mono carbon components

Cognitive aims, Student : *Should Know cellular stabilization in microbial systems,

*Should know the kinds of cellular stabilization in microbial systems,

*Should know the mechanism of mono carbon components degradation,

* Should recognize the aim of cellular stabilization

Behavioral aims, Student : *Should describe cellular stabilization in microbial systems,

*Should list the kinds of cellular stabilization in microbial systems,

*Should explain the mechanism of mono carbon components degradation,

* Should present the aim of cellular stabilization

Presentation method: programmed teaching, question and answer, referring students to presented sources, advising student in being active for presentation in related with the subject in extra meeting

۸- جلسه هشتم، ۹۵/۸/۲۳

تجزیه میکروبی هیدرو- کربورهای آلیفاتیک و هیدروکربورهای حلقوی (ارتباط ساختاری و مسیرهای اصلی متابولیک)

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص تجزیه میکروبی هیدرو- کربورهای آلیفاتیک و هیدروکربورهای حلقوی (ارتباط ساختاری و مسیرهای اصلی متابولیک)

اهداف شناختی، دانشجو: *تجزیه میکربی مواد هیدروکربنی را بداند،

*تجزیه انواع هیدرو کربن هار را بشناسد،

*چگونگی تجزی میکروبی ترکیبات هیدرو کربنی را بداند،

* تفاوت تجزیه میکربی هیدروکربن های مختلف خطی، حلقوی، اشباع شده و نشده را بشناسد،

* مسیر های اصلی تجزیه میکربی انواع هیدرو کربن ها را بداند.

اهداف رفتاری، دانشجو: *تجزیه میکربی مواد هیدروکربنی را بیان کند،

*تجزیه میکربی انواع هیدرو کربن هار را توضیح دهد،

*چگونگی تجزی میکروبی انواع ترکیبات هیدرو کربنی را توضیح دهد،

* تفاوت تجزیه میکربی هیدروکربن های مختلف خطی، حلقوی، اشباع شده و نشده را توجیه نماید،

* مسیر های اصلی تجزیه میکربی انواع هیدرو کربن ها را معرفی نماید.

شیوه تدریس: با استفاده از منابع معرفی شده توسط دانشجویان با نظارت و هدایت استاد در کلاس درس یا یکی از عرصه های عملیاتی نظیر کارگا پیلوت یا آزمایشگاه انجام می شود

۹۵/۸/۳۰، جلسه نهم،

متابولیسم میکروبی دی اکسین ها، فورانها، PCB_s و سایر آلاینده های مهم و دیرتجزیه شونده

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص متابولیسم میکروبی دی اکسین ها، فورانها، PCB_s و سایر آلاینده های مهم و دیرتجزیه شونده.

اهداف شناختی، دانشجو: *مفهوم متابولیسم دی اکسین ها را بداند،

*متابولیسم فوران ها، PCB_s و سایر آلاینده های دی تجزیه شونده را یاد بگیرد،

*چگونگی تجزی میکروبی فوران ها، PCB_s و سایر آلاینده های دی تجزیه شونده را بداند،

* تفاوت تجزیه میکربی فوران ها، PCB_s و سایر آلاینده های دی تجزیه شونده را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: *مفهوم متابولیسم دی اکسین ها را بیان کند،

*متابولیسم فوران ها، PCB_s و سایر آلاینده های دی تجزیه شونده را توضیح دهد،

*چگونگی تجزی میکروبی فوران ها، PCB_s و سایر آلاینده های دی تجزیه شونده را تشریح کند،

* تفاوت تجزیه میکربی فوران ها، PCB_s و سایر آلاینده های دی تجزیه شونده را لیست نماید،

شیوه تدریس: معرفی میکرو ارگانسیم غالب در تجزیه این مواد و فعالیت در جهت تهیه مقاله مروری توسط دانشجو. ضمناً با استفاده از منابع معرفی شده توسط دانشجویان با نظارت و هدایت استاد در کلاس درس یا یکی از عرصه های عملیاتی نظیر کارگا پیلوت یا آزمایشگاه آموزش صورت می گیرد.

۹۵/۹/۷، جلسه دهم،

آزمونهای سمیت با استفاده از میکروارگانسیمها (روشهای تجزیه و تحلیل و استفاده از نتایج)

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص آزمونهای سمیت با استفاده از میکروارگانسیمها (روشهای تجزیه و تحلیل و استفاده از نتایج)

اهداف شناختی، دانشجو: *مفهوم سمیت زیست محیطی را بداند،

*انواع آزمون های سمیت را یاد بگیرد،

*چگونگی تست سمیت برای محیط ها مختلف را بداند،

* روش ها استنتاج ارزشیابی تعیین اثر سمیت را بشناسد،
* معیار و روش های آماری تجزی و تحلیل نتایج را بداند،
اهداف رفتاری، دانشجو: * مفهوم سمیت زیست محیطی را بیان کند،
* انواع آزمون های سمیت را یاد نام ببرد،
* چگونگی تست سمیت برای محیط های مختلف را بیان کند،
* روش های استنتاج ارزشیابی تعیین اثر سمیت

را معرفی نماید،
* معیار و روش های آماری تجزی و تحلیل نتایج را لیست نماید.

شیوه تدریس: منبع مورد استفاده منبع شماره "۷" می باشد که با استفاده از منابع معرفی شده، توسط دانشجویان با نظارت و هدایت استاد در کلاس درس آموزش صورت می گیرد.

۱۱- جلسه یازدهم، ۹۵/۹/۱۴

شاخص های میکروبی آب، مواد غذایی (گذشته، حال، آینده)

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص شناخت و کاربرد شاخص های میکروبی آب، مواد غذایی (گذشته، حال، آینده)

اهداف شناختی، دانشجو: * شاخص را بداند،

* انواع شاخص را یاد بگیرد،

* تقدم و تاخر بکار گیری شاخص ها را بداند،

* سیر تحولی استفاده از شاخص ها را بشناسد،

* دلایل استفاده از هر شاخص را بداند.

اهداف رفتاری، دانشجو: * شاخص را تعریف کند،

* انواع شاخص را لیست نماید،

* تقدم و تاخر بکار گیری شاخص ها را توضیح دهد،

* سیر تحولی استفاده از شاخص ها را بیان کند،

* شاخص اولویتی را برای هر فعالیت زیست محیطی را بیان کند.

* دلایل استفاده از هر شاخص را ذکر کند.

شیوه تدریس: با استفاده از منابع معرفی شده توسط دانشجویان با نظارت و هدایت استاد در کلاس درس یا یکی از عرصه های عملیاتی نظیر کارگا پایلوت یا آزمایشگاه انجام می شود.

۱۲- جلسه دوازدهم، ۹۵/۹/۲۱

خوردگی میکروبی

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص موضوع خوردگی میکروبی

اهداف شناختی، دانشجو: * پدیده خوردگی میکروبی را بداند،

* انواع خوردگی میکروبی را یاد بگیرد،

* عوامل موثر بر پدیده خوردگی میکروبی را بداند،

* راه های کنترل خوردگی میکروبی را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: * پدیده خوردگی میکروبی را توضیح دهد،

* انواع خوردگی میکروبی را بیان کند،

* عوامل موثر بر پدیده خوردگی میکروبی را توضیح دهد،

* راه های کنترل خوردگی میکروبی را لیست کرده و چگونگی انتخاب هر روش را بیان کند،

شیوه تدریس: ابتدا نشانه های عرصه ای از خوردگی میکروبی به روئیت دانشجو رسانده می شود سپس با استفاده از منابع معرفی شده، موضوع توسط دانشجویان با نظارت و هدایت استاد در کلاس درس یا یکی از عرصه های عملیاتی نظیر کارگاه پایلوت یا آزمایشگاه انجام می شود.

۱۳-جلسه سیزدهم، ۹۵/۹/۲۸

کاربرد میکروارگانیسم ها در سیستم ها، تصفیه و اصلاح زیستی

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص موضوع کاربرد میکروارگانیسم ها در سیستم ها، تصفیه و اصلاح زیستی.

اهداف شناختی، دانشجو: * کاربرد میکروارگانیسم ها در سیستم های تصفیه را بداند،

* انواع انواع سیستم های تصفیه زیستی را یاد بگیرد،

* اصلاح زیستی را بداند،

* راه های اصلاح زیستی را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: * کاربرد میکروارگانیسم ها در سیستم های تصفیه را معرفی نماید،

* انواع انواع سیستم های تصفیه زیستی را بیان کند،

* اصلاح زیستی را توضیح دهد،

* راه های اصلاح زیستی را بیان کند،

روش تدریس: در قالب سخنرانی توسط استاد. بیان مثال های تجربی، مباحثه علمی در خصوص تقویت زیستی میکرو ارگانیسم ها.

۱۴-جلسه چهاردهم، ۹۵/۱۰/۵

استخراج توسط میکروارگانیسم ها Bioleaching

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص موضوع استخراج توسط میکروارگانیسم ها Bioleaching

اهداف شناختی، دانشجو: * مفهوم استخراج فلزات توسط میکروار- گانیسم ها بداند،

* مکانیسم استخراج فلزات از طریق فعالیت های زیستی یاد بگیرد،

* عنصر و مواد قابل استخراج زیستی را بداند،

* راه های استخراج زیستی را بیان کند.

* مزایا و معایب استخراج زیستی را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: * مفهوم استخراج فلزات توسط میکروار- گانیسم ها توضیح دهد،

* مکانیسم استخراج فلزات از طریق فعالیت های زیستی بیان کند،

* عناصر و مواد قابل استخراج زیستی را توضیح دهد،

* راه های استخراج زیستی مواد و فلزات را بیان کند،

* مزایا و معایب استخراج زیستی را توضیح دهد.

روش تدریس: از طریق آموزش برنامه ریزی شده در قالب سخنرانی توسط استاد. بیان مثال های تجربی، مباحثه علمی در خصوص انتخاب عوامل زیستی مناسب.

۱۵- جلسه پانزدهم، ۹۵/۱۰/۱۲

زهکشی زیستی Biodrainage

هدف کلی: توانمند نمودن دانشجو در خصوص موضوع زهکشی زیستی Biodrainage

رفتار شناختی، دانشجو: * پدیده زهکشی زیستی را بداند،

* انواع زهکشی زیستی را یاد بگیرد،

* اصول زهکشی زیستی را بداند،

* مزایا و معایب زهکشی زیستی را بشناسد،

اهداف رفتاری، دانشجو: * پدیده زهکشی زیستی را بیان نماید،

* انواع زهکشی زیستی را توضیح دهد،

* اصول زهکشی زیستی را توضیح دهد،

* مزایا و معایب زهکشی زیستی را بیان کند،

روش تدریس: از طریق آموزش برنامه ریزی شده در قالب سخنرانی توسط استاد. بیان مثال های تجربی، مباحثه علمی در خصوص انتخاب گیاهان مناسب برای این منظور.

ضمیمه طرح درس

باسمه ی تعالی

کد درس: ۱۸

میکروبیولوژی پیشرفته محیط

پیشنیاز:-

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: دانشجو در پایان این درس باید بتواند در خصوص جنبه های پیشرفته میکروبیولوژی محیط شناخت و مهارت کافی را کسب نموده و در زمینه های زیر به عنوان یک متخصص اظهار نظر نماید.

- میکروبیولوژی آب و مواد غذایی (با تاکید بر کنترل عوامل بیماری زا)
- استفاده از میکروارگانیسم ها در سنجش زیستی (Bioassay Tests)
- کاربرد میکروارگانیسم ها در زدایش آلاینده ها از محیط زیست (تصفیه و فرآیند های اصلاح زیستی)
- تحلیل جدیدترین دستاوردهای علمی در خصوص شاخص های میکروبی آب
- کاربرد های بالقوه میکروارگانیسم ها در رفع مشکلات زیست محیطی و بهبود کیفیت محیط

شرح درس: با توجه به گسترش دانش میکروبیولوژی و مزایای استفاده از میکروارگانیسم ها نظیر سهولت کار، هزینه پایین سازگاری با محیط و ... در زمینه های مختلف نظیر بهداشت، تصفیه و تثبیت فاضلاب و مواد زائد جامد، سنجش و آزمونها، کاربری شاخص ها و سایر توانایی ها بالقوه روشهای زیستی در حل مشکلات زیست محیطی ضروری است دانشجویان این مقطع دانش و مهارت های کافی در این زمینه را کسب نمایند

رنوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- انواع میکروارگانیسم ها (طبقه بندی از نظر متابولیسم، از نظر ساختمان، منشاء کربن و انرژی)
- شرایط تغذیه و رشد بعنوان عوامل جمعیت های طبیعی
- توصیف کمی رشد
- ترکیب شیمیایی سلولی و ماهیت مواد آلی
- تولید و مصرف انرژی در سیستم های بیولوژیکی
- مسیرهای اصلی متابولیسم میکروبی (متابولیسم هوازی - بی هوازی)
- عکس العمل های میکروبی در برابر تغییرات محیطی
- تثبیت سلولی در سیستم های میکروبی
- تجزیه میکروبی ترکیبات تک کربنه
- تجزیه میکروبی هیدروکربورهای آلیفاتیک و هیدروکربورهای حلقوی (ارتباط ساختاری و مسیرهای اصلی متابولیک)
- متابولیسم میکروبی دی اکسین ها، فورانها، PCBs و سایر آلاینده های مهم و دیرتجزیه شونده
- آزمونهای سمیت با استفاده از میکروارگانیسمها (روشهای تجزیه و تحلیل و استفاده از نتایج)
- شاخص های میکروبی آب، مواد غذایی (گذشته، حال، آینده)
- خوردگی میکروبی

- کاربرد میکروارگانیسم ها در سیستم ها، تصفیه و اصلاح زیستی
- استخراج توسط میکروارگانیسم ها Bioleaching
- زهکشی زیستی Biodrainage

منابع درس:

- 1) Anthony F. Jr. Gaudy, Elizabeth T. Guady, "Elements of Bioenvironmental Engineering", Engineering Press, 1988
- 2) David T. Gibson, "Microbial Degradation of Organic Compounds", Marcel Dekker, (July 1, 2002)
- 3) WHO, "Guidelines for Drinking Water Quality", World Health Organization, 2003
- 4) Gabriel Bitton, "Wastewater Microbiology", John Wiley & Sons; 1 edition(May 18, 1994)
- 5) George J. Banwart, Aspen Publishers, "Basic Food Microbiology", Kluwer Academic Publishers; 2nd edition(September 1999)
- 6) Raina Maier, Pepper I., Gerba C., "Environmental Microbiology" Academic Press; (February 23 2000)
- 7) Lenore S., Clesceri, Am Public Health ASN, Arnold E., Greenberg, "Standard Methods for Examination of Water & Wastewater", : American Public Health Association;(January 1999)
- 8) Alexander, Martin, "Introduction to Soil Microbiology", Kerieger Publishing Company, 2nd edition (June 1977)
- 9) Coyne, Mark S., "Introductio to soil Microbiology", Delmar Learning, 2nd edition (Fubrary 18, 1999)

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- ارائه یک مقاله مروری در یکی از موضوعات مرتبط بامیکروبیولوژی محیط
- برگزاری آزمون کتبی از مطالب ارائه شده.